

slovenski voditelj tako veljavo celo na Dunaju. Dr. Mravlag je rekel, da morajo spodnjestajski Nemci držati odprto pot do Jadranskega morja za svoje brate iz rajha. Povedal je odkrito, da Nemcem ni čisto nič za Avstrijo, ampak le za nemške koristi, to je: za Vsenemčijo. Rekel je tudi, da se bodo Nemci s silo uprli, ako bi prišlo do jugoslovanske države. In bržkone bo v tem slučaju on „Oberkomandant“ nemške armade proti Jugoslovanom.

Neki Matscheg, nekdanji pristni slovenski Maček, je povedal, da morajo Nemci dobiti v roke vso zemljo, ki je bila nekaj nemška. Če je bil nemški mesec, mož ni povedal, a misli si bržkone tako.

Neki Amon iz Svečine (priseljensec in lutriš vere) je v imenu nemških naseljenecv tožil, kako slabo se nemškim naseljenecem godi, ker Slovenci nočejo k njim ne na delo, ne v službo. Za to bi bili mi Slovenci torej dobri, da bi delali za Nemce, a sicer pa nas ne poznajo. Rekel je, da, ako pride do jugoslovanske države, bodo nemški naseljeneci morali povezati svoje culice in odvandrat, odkoder so prišli. Saj jokal ne bo gotovo nihče za njimi, pač pa jim bo naše ljudstvo voščilo: Srečno pot!

Nadučitelj nemške šole, priseljensec Gordon, se je hudoval nad tem, da bi se Slovenski Štajer ločil od Gradca. Dobri mož je še šel dalje in je zelo pametno prečital nek protest proti ustanovitvi jugoslovanske države ter da se mora v Avstriji dovoliti samo nemščina kot edini dovoljen državni jezik.

Na shodu je bilo mnogo vpitja in krika. Najrjuse so tulili in rjaveli lutroviški Svabi-privandranec. Seveda, ko bi imeli ti odločevati o usodi Jugoslavije, bi je gotovo mi nikdar ne dobili, ampak bi nas Slovence popolnoma razlastili in nas milostno imenovali za svoje sužnje. Jugoslovan pa gre na dan in tudi vsi kričaski Nemci se bodo nekega lepega sonečnega dne morali navaditi bivati v rodovitni Jugoslaviji, ali pa bodo morali pobrati svoja sila in kolita.

Slovensko ljudstvo šentiljsko! Ali si kedaj čitalo basen o ježu in lisici? Glej, ti si že stoletja in stoletja lastnik naše lepe, slovenske zemlje. Ti si jo obdeloval, ti si zasadilo žlahtno vinsko trto in sadno drevje, ti si dalo s svojimi pridnimi rokami sloves svoemu domačemu kraju. In glej! Sedaj, ko se približuje doba, da dobiš svoje pravice, ko ti ne bo več tujec gospodaril, sedaj kričijo oholi tujci, da tega ne dopustijo in si celo predrznejo kričati, da se jim krivica godi! Kdo jih je vabil sem? Naj bi ostali raje v svojem edino-zveličavnem rajhu. Pustite nas pri miru!

Poslanec Pišek za koristi slov. kmeta.

V seji državnega zbora dne 7. marca se je slovenski poslanec Pišek živo zavzel za toizapostavljenega slovenskega kmeta na Spod. Štajerskem. Poslanec je med živahnim odobravanjem slikal neznosne razmere, ki so nastale v slovenskem delu Štajerske vsled krivičnih rekvizicij. Govornik je naglasal v slovenskem delu govora zlasti dveje. Najprej zavračamo očitke, ad smo proti Avstriji, če hočemo ustari v državi take razmere, da bo mogoče živeti narodom v medsebojnem miru. Mi ne nameravamo odtrgati kake dežele od habsburške krone, ampak samo od nemške nadvlade. Dalje pa opozarjamo vlado na nečuten način, kako se vrše na Slovenskem Štajerskem rekvizicije. Kot srednjeveški valpeti hodijo rekvizicijske komisije po hišah, tako da ljudstvu pohaja potrpežljivost. Med ljudmi vre in vlada naj nikar ne gre predaleč!

Opozarjal je vlado na zadnji delavski strijk. V hud strah je spravil vse merodajne gospode in hičel so z raznimi obljubami, da potolažijo delavce. Nevelja kmetkega ljudstva bi zavzela še hujše oblike kot je nažin, kako se javlja nezadovoljnost med delavci, vajeni discipline.

Kar se tiče obljub, ki jih je dala vlada delavcem, pozdravljamo splošno volilno pravico za občine in deželne zbore. Slovenci z vsako odredbo za ljudstvo le pridobimo. Ne moremo pa biti zadovoljni z obljubami, kako se bo od pomoči pomanjkanju živil v mestih na račun kmetov, ki že sedaj nimajo zadosti živil za lastno potrebo. Če se odkaže kmetu ista količina moke kot mešanici, je to krivično iz večih ozir.

Najprvo opravi kmet veliko hujše delo kakor mešan. On ne pozna osem ali deseturnega delavnika; njegov delavnik je od zore do trda noči. Mešan, ki ima denar, si lahko pomaga z mesom, divjačino, perutnino, ribami itd. Kmet je pa navezan edino na svoj pridelek. Konečno pa ima tudi tisti, ki živila pridela v potu svojega obraza in se peša brez počitka, da le obdela svoje njivice, pravico, da sme perabiti za se toliko, da si utiši glad vsaj za silo kruha. Saj mu je klanje prašičev in živine itak omejeno. Vlada naj se zaveda, da ima še druge dolžnosti kot to, da se obdrži na krmilu za vsako ceno.

Strogost, s katero se pregledujejo zarge kmetov, bi bila dostikrat prav umestna napram raznim čerukom po mestih, ki kupičijo živila in jih rodarajo po nečuten cenah. Najbolj boli kmeta, ker ve, da pride od rekviriranih živil le del v korist suloš-

nosti; mnogo jih gre med ljudi potom verižne trgovine.

Vlada naj ne pozabi tudi, da v državi ne bode ne reda, ne zdravja, ne živili, ne konca pritožbi, dokler se ne sklene prepotrebni splošni mir. Šikaniranje kmetov ne bo odpomoglo pomanjkanju živil, ampak samo ubilo vsako veselje do obdelovanja polja in vzgoje živine.

Proti koncu svojega govora opozarja poslanec še enkrat na dejstvo, da tisti, ki onemogočajo mir med narodi v državi, delajo v smislu pangermanizma (vsenemštva), ki bo porabil nezmožnost Avstrije, urediti si notranje razmere.

Poslanec je žel za svoj nastop za kmetke pravice živahno odobravanje.

Slovenski poslanci proti nepravilni rekviziciji sena in slame.

Poslanci dr. Verstovšek, Rožkar, Pišek, Brenčič in tovariši so vložili na ministrskega predsednika in na poljedelskega ministra naslednjo interpelacijo:

Od urada za ljudsko prehrano za Štajersko za oddajo predpisana množina sena in slame je znašala leta 1917 4550 vagonov sena, 1680 vagonov slame, nadalje 350 vagonov sena, 102 vagona slame za državno konjažno in 320 vagonov sena in 80 vagonov slame kos rezervo za posredovalno mesto za krmila na Dunaju, t. j. takozvana „množina sena za Dunaj.“ K temu še pride količina, ki jo je izračunala cesarska namestnija za celo deželo, tako da znaša cela množina, ki bi se morala dobiti na Štajerskem, približno 8500 vagonov sena in 4000 vagonov slame.

Do dne 14. februarja se je skupno dobilo 2066 vagonov sena in 532 vagonov slame. Količina vodstotkih, ki so jo dali posamezni okraji v deželi, kaže jasno, kako neopravičeno in neenakomerno postopajo c. kr. oblasti napram slovenskemu prebivalstvu v deželi.

Predvsem se mora pribiti dejstvo, da je slovenski del dežele leta 1917 izredno trpel vsled suše, dočim je na Srednje- in Gornje-Štajerskem bilo še dovolj dežja. V letu 1917 se je priznalo celo od mero-dajnih činiteljev, da slovenskoštajerski okraji ne morejo spraviti skupaj zahtevane množine in da imajo za ohranitev lastnega števila živine premalo krme. Pri rekviriranju se na vsa ta dejstva ni oziralo. Postopalo se je trdo in brezobzirno.

Primerjajmo v odstotkih količine sena, ki se ga je oddalo v posameznih okrajih Gornega, Srednjega in Spodnjega Štajerja:

Gornji Štajer je oddal:

Aussee 15% od predpisane količine,	
Bruck 74% "	
Gröbming 29% "	
Judenburg 26.9% "	
Knittelfeld 42% "	
Ljubno 54% "	
Liezen 26% "	
Mürzzuschl. 70% "	

Srednji Štajer:

Nem. Lonč 13.4% "	
Feldbach 12.9% "	
Gradec ok. 113% "	
Hartberg 13% "	
Lipnica 11.5% "	
Cmurek 13.8% "	
Radgona 16% "	
Voitsberg 57% "	
Weitz 11.8% "	

Slovenski Štajer:

Celje 46.7% "	
Konjice 74.1% "	
Ljutomer 82.7% "	
Marihor okolica 112.8% "	
Ptuj 116% "	
Mozirje 65% "	
Brežice 48% "	
Slov. Gradec 41.2% "	

Pred kratkim se je naznanilo, da se mora v deželi spraviti skupaj še 5000 vagonov sena in 1700 vagonov slame. C. kr. namestnija je nameravala sestaviti načrt, po katerem bi se brez ozira na že dosedaj oddano množino morala oddati tudi količina sena in slame, ki se je na novo zahtevala.

Mi se odločimo zavarujemo proti sovražnemu postopanju c. kr. namestnije in njenih organov napram slovenskemu prebivalstvu v deželi in zahtevamo enakomerno in pravično razdelitev določene količine in nujno zahtevamo, da se naj z ozirom na lastno sušo in z ozirom na pomanjkanje krmil na Slovenskem Štajerskem in z ozirom na veliko po odstotkih določeno količino oddaje opusti vsaka rekvizicija krmil na Slov. Štajerju.

Radi tega si dovoljujejo podpisani vprašati Nj. ekselence:

1. Ali jima je znano omenjeno nepravilno stopanje c. kr. namestnije v Gradcu napram slovenskim kmetom?

2. Ali sta ekselence pripravljeni potrebno kreniti, da se z ozirom na že oddano količino a

tak obstoječo pomanjkanje krmil ustavi nadaljnje rekviriranje?

Dunaj, dne 6. marca 1918.

Krivice, ki se godijo Slovenskemu Štajerju pri rekviziciji živine.

Ni menda dežele v Avstriji, kjer bi se vršilo rekviriranje živine, sena in slame, tako brezobzirno in s tako silo, kakor ravno na Slov. Štajerskem. Vsled tega so v tej zadevi naši poslanci dr. Jankovič, Franc Pišek, Ivan Rožkar in tovariši vložili v seji državnega zbora dne 21. februarja t. l. na poljedelskega ministra naslednjo interpelacijo:

»Kdor pozna delavno, potrpežljivo in za vse vojne dajatje navdušeno, vse vojne težave, trdote in krivice, nastale vsled vojne, mirno prenašajoče slovensko ljudstvo na Spodnjem Štajerskem, se mora čudom čuditi, da je ravno slovenski del Štajerske vsled rekviriranja posebno hudo prizadet, da se prebivalstvo šikanira tako zelo, da mu začenjata ginevati pogum in veselje do vstrajanja, ki ga je dosedaj dokazalo na tako sijajni način in da so se začeli majati temelji živinoreje, vsled česar se nastalo zelo veliko vprašanje, je-li se bodo sploh mogla izvršiti potrebna pomladarska dela. Tirano do skrajne meje možnosti, obupano nad brezupno bodočnostjo, brez vprežne živine, brez gnoja, vsled nezadostne prehrane za delo oslabljeno, vsled ogromnih krvnih izgub duševno pobito slovensko ljudstvo mora vrhutega še prenašati ne popisne surovosti od strani oseb, ki izvršujejo rekviriranja, kakor kaže slučaj v Lastniču.

V dobi od 1. maja 1916 do 31. marca 1917. v 11 mesecih, je dala Štajerska 136.563 glav klavne živine, torej 17.500 glav več, kakor bi odgovarjalo živinsko-statističnem ravnotežju, če se namreč računa 6 let kot srednja življenjska doba govede.

Leta 1917 se je postavilo temeljno načelo, da se volov, starih manj kakor 3 leta, iz gospodarskih ozir ne sme rekvirirati. Posledica tega je bila, da se je mesečno do konca aprila 1917 moralo oddati krav, telet in bikov za 16 000 glav več. To očitno pretirano rekviriranje živine pa zahteva, da bi morali odgovorni z dvojno previdnostjo in zelo vestno izvrševati svojo nalogo. Zelo bi se priporočalo, da bi se ustanovil poseben odbor, v katerem bi naj bili zastopniki živinorejcev in okrajnih odborov in kateri bi naj vsak mesec določil, koliko klavne živine mora dati ta ali ona občina in kateri odbor bi naj nadzoroval delovanje živinskih nakupovalcev.

Med tem so pa, kakor je statistično dokazano, zvišali za 90—140% število klavne živine, katero mora dajati dežela za vojaštvo in za nevojaško prebivalstvo, srednja živa teža klavne živine je pa vsled pomanjkanja krme padla za 22 do 25%. Za mesec september 1917 je bilo določeno, da mora dati Štajerska 16.000 glav klavne živine, za mesec oktober pa celo 25.000 glav. Te množine so ogromne in dejo misliti.

Omeniti se še tudi mora, da je Štajerska zelo hribovita dežela, da živi na obdelanem zemljišču 90% malih kmetov, kateri so vsled neednako težjega bremena zelo hudo prizadeti.

V času od meseca maja do decembra 1916 je morala dati Spodnje Štajerska 1500 glav živine več, kakor bi bila morala po predpisanim ključu oddati in sicer je morala dati v prid Srednji Štajerski 1000 glav in Gornje Štajerski 500 glav.

Podlaga oskrbe z živino je tako oslabiljena, da mora vsako še nadaljnje rekviriranje živine imeti za posledico nevarnost za oskrbo prehrane in mleka. Ne sme se podcenjevati preteče nevarnosti, ki v očigled pomanjkanju krme in brezobzirnemu rekviriranju in ki se ne zmeni za stanje naše živine, preti naši živinoreji. Za naše čete na fronti ni glavno vprašanje ono glede municije, ampak glede oskrbe z živili. V velikih skrbah pa moramo gtedati, kako pri nas sedaj rekvirirajo še celo breje krave mlekarice, mlado živino brez ozira na starost in težo goveje živine, kako se praznijo živinjski in svinjski hlevi, kako je gnoja vedno manj in kako škodo trpijo njive, travniki, sadje in živinoreja vsled pomanjkanja delavcev.